

Henkilötietosuoja ja tiekunta

Nina Raitanen
2018

SUOMEN
TIEYHDISTYS

Käsitteitä

- **Henkilötieto** tarkoittaa kaikenlaisia luonnollista henkilöä tai hänen ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi
- **Henkilötietojen käsittely** tarkoittaa henkilötietojen keräämistä, tallettamista, järjestämistä, käyttöä, siirtämistä, luovuttamista, säilyttämistä, muuttamista, yhdistämistä, suojaamista, poistamista ja tuhoamista sekä muita henkilötietoihin kohdistuvia toimenpiteitä

Käsitteitä

- **Henkilörekisteri** tarkoittaa käyttötarkoituksensa vuoksi yhteenkuuluvista merkinnöistä muodostuvaa henkilötietoja sisältävää tietojoukkoa. Rekisterin muoto voi olla esim. sähköinen, excel, kortisto, luettelo, mappi tai paperituloste.
- **Rekisteröity** on henkilö, jota henkilötieto koskee.
- **Rekisterinpitäjäksi** kutsutaan henkilöä, yritystä, viranomaista tai yhteisöä, joka määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot **Esim. tiekunta**
- **Henkilötietojen käsittelijäksi** kutsutaan rekisterinpitäjästä ulkopuolista tahoa, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun **Esim. tieisännöitsijä**

Tietosuojaperiaatteet henkilötietojen käsittelyssä

huolellisuus, tarve, ajantasaisuus

- Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava aina tietosuojalainsäädännön mukaisia tietosuojaperiaatteita.
- Tietosuojaperiaatteiden mukaan henkilötietoja on
 - käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi
 - käsiteltävä luottamuksellisesti ja turvallisesti
 - kerättävä ja käsiteltävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten
 - kerättävä vain tarpeellinen määrä henkilötietojen käsittelyn tarkoitukseen nähden
 - päivitettävä aina tarvittaessa – epätarkat ja virheelliset henkilötiedot on poistettava tai oikaistava viipymättä
 - säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten

Henkilötietojen suojaaminen ja tietoturva

- Henkilötiedot säilytetään luottamuksellisina.
- Paperilla olevat tiedot säilytetään lukkojen takana, jonne on pääsy vain asianmukaisilla, tiekunnan nimeämällä henkilöillä.
- Tietojenkäsittelyn mahdolliset tulosteet tuhoetaan niiden käsittelyn jälkeen.
- Sähköinen rekisteri sijaitsee rekisteritiedon käsittelijän palvelimella käyttäjätunnuksen takana. Palvelinta säilytetään lukitussa tilassa.
- Rekisterin käyttöoikeus on vain rekisterinpitäjällä tai tiekunnan nimeämällä toimijalla, joka osaltaan vastaa tietojen säilytyksen suojauksesta.
- Tie kunta huolehtii tietoturvan säilymisestä parhaan kykynsä mukaan.

Rekisteröidyn oikeudet

- Rekisteröidyllä on oikeus tarkastaa häntä koskevat rekisterissä olevat tiedot ja saada jäljennös häntä koskevista tiedoista.
- Rekisteröidyllä on lähtökohtaisesti oikeus
 - saada tieto henkilötietojensa käsittelystä
 - saada pääsy omiin tietoihinsa ja tarkastaa ne
 - vaatia epätarkan ja virheellisen henkilötiedon oikaisua ja tietojen täydentämistä
 - vaatia henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista lakiin perustuvalla perusteella
- Tarkastuspyyntöihin vastataan viivytyksettä, viimeistään kuukauden kuluessa
- Rekisterinpitäjän on ilman viivytystä ja oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta oikaistava, poistettava tai täydennettävä rekisterissä oleva, virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut rekisteritieto

Tiedon elinkaari

Kerääminen

- Osakas- ja tienkäyttäjärekisteriin kirjattavat tiedot saadaan henkilön omalla ilmoituksella tai niitä voidaan kerätä, tallettaa ja päivittää myös maanmittauslaitoksesta, Posti Oy:n tiedoista ja kunnasta.

Käyttö

- Rekisterin sisältämää tietoa käytetään siihen tarkoitukseen mihin se on kerätty.
 - = Ei luovuteta esim. suoramainontaan tai mielipide- tai markkinatutkimukseen
 - = Ei luovuteta kolmansille osapuolille ilman rekisterinpitäjän eli tiekunnan valtuutusta. (voidaan luovuttaa esim. tieisännöitsijälle rekisterin käyttötarkoituksen toteuttamiseksi)
 - = Ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

Hävittäminen

- Tiedot hävitetään, kun sen säilyttämiselle ei ole enää perusteita.

Tiekunta rekisterin pitäjänä

Lakisääteinen velvoite

- Tieikunnalla esim.
 - Yksityistielakiin perustuva velvoite
 - Palkan tai palkkion maksuun liittyvät velvoitteet
- Tieisännöitsijällä esim.
 - Palkan tai palkkion maksuun perustuva velvoite

Sopimukseen pohjautuva velvoite

- Esim. Tieisännöitsijällä

REKISTERIN TIETOSISÄLTÖ –mitä tietoa kerätään ja miksi

- Tiekkunnon osakkaista yksityistielain (560/2018) mm. 41§:n edellyttämät tiedot,

- Tieoikeuden peruste, osakkaan nimi, tieyksikkömäärä, osuus tieyksiköistä, yksikkömaksun määrä, perusmaksun määrä ja tiemaksu yhteensä.

Maksuunpanoluettelo

- Lisäksi osakkaista kerätään seuraavat tiedot:

- Osakkaan yhteystiedot (lähiosoite, postinumero ja -toimipaikka, puhelin, sähköposti ja muu sähköinen osoite, tiemaksutiedot (laskutus ja maksusuoritukset)

kokouskutsut, laskut, laskutus

Tiekunta ei kerää osakkaistaan tai tiekkunnon ulkopuolisista tien käyttäjistä arkaluontoiseksi tiedoksi luokiteltua tietoa.

REKISTERIN TIETOSISÄLTÖ –mitä tietoa kerätään ja miksi

- Tien käyttöluvan saaneiden osalta

- henkilön tai käyttäjän nimi, yhteystiedot (lähiosoite, postinumero ja -toimipaikka, puhelin, sähköposti ja muu sähköinen osoite), tien käyttömäärä ja -tapa sekä käyttömaksun suuruus.

Käyttömaksun suuruus

Tiedon elinkaari- säilyttämisen määräajoista

- Henkilötiedot säilytetään rekisterissä niin kauan kuin osakas on tiekunnan osakkaana tai tienkäyttäjä tiekunnan tien käyttäjänä.
 - Tämän jälkeen enintään 10 vuoden ajan tiekunnan oikeutetun edun perusteella, (mahdollisiin oikeusvaateisiin puolustautuminen)
- Tiekunnan kirjanpidon tositteet ja kirjeenvaihto 6 vuotta sekä kirjanpidon tasekirjat ja muut kirjanpitokirjat 10 vuotta.
- Tiekunnan toimielimen kokousten pöytäkirjat ja päätöskirjat 4 vuotta.
- Tiekunnan kokousten pöytäkirjat säilytetään pysyvästi, koska niissä saattaa olla osakkaan oikeustuvan kannalta merkittäviä asioita kuten tieoikeuden myöntämisiä.

Kaikki hävitettävät asiakirjat tuhotaan välittömästi sen jälkeen, kun ne on päätetty tuhota.

Palkan ja palkkioiden maksaminen

- Tie kunta voi maksaa tiekunnan tehtävien hoitamisesta palkkaa tai palkkioita.
- Näitä henkilötietoja käsittelevät puheenjohtaja ja palkanlaskennasta vastaava henkilö.(salassapitovelvollisuus)
- Henkilötiedot pyydetään toimittamaan tiekunnalle joko puhelimitse, usealla eri sähköpostilla (esim. SOTU kahdessa osassa) tai kirjeitse.
- Palkan tai palkkion maksuun liittyviin sopimukseen on pääsy hoitokunnan puheenjohtajalla ja henkilöllä, joka vastaa tiekunnan palkanlaskennasta. Sopimukset säilytetään suljetussa tilassa.
- Palkan tai palkkion maksuun liittyviä asiakirjoja säilytetään seuraavasti, jonka jälkeen ne tuhoetaan:
 - sopimusasiakirjat 10 vuotta
 - verokortit voimassaoloaika
 - palkka- ja palkkiokortit 50 vuotta
 - palkkalaskelmien työnantajakappaleet 6 vuotta
 - muut asiakirjat 6 vuotta

Maksuunpanoluettelon ja yksikkölaskelman julkisuus

- Maksuunpanoluettelo ja sen osana yksikkölaskelma pidetään yksityistielain 61 § (2019) mukaisesti asianosaisten eli tiekunnan osakkaiden ja käyttömaksun maksajien nähtävänä neljäntoista päivän aika ennen sitä tiekunnan kokousta, jossa luettelo tulee vahvistettavaksi, sekä mainitussa kokouksessa.
- Luettelo voidaan myös lähettää kokouskutsun liitteenä

Seloste käsittelytoimista

- kirjallinen kuvaus henkilötietojen käsittelystä.
- Rekisterinpitäjällä tai henkilötietojen käsittelijällä on velvoite tehdä seloste käsittelytoimista mm. jos henkilötietojen käsittely ei ole satunnaista
- Seloste on organisaation omaan käyttöön
- Seloste on organisaation sisäinen asiakirja. Se toimii apuvälineenä henkilötietojen käsittelyn hahmottamiseen, ja sen tarkoituksena on osaltaan osoittaa, että henkilötietoja käsitellään tietosuojalainsäädännön mukaisesti.
- Tietosuojaviranomaisella on malliselosteita. Tieyhdistykseltä löytyy myös malliseloste.
 - HUOM. Älä vain kopioi vaan muokkaa vastaamaan omaa toimintaasi!

Tietoturvaloukkaus

- Henkilötietojen vahingossa tapahtuva tai lainvastainen tuhoaminen, häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen taikka pääsy tietoihin
 - ilmoitettava heti tiekunnan toimielimelle tai sen valtuuttamalle taholle, joka päättää mahdollisista toimenpiteistä.
 - ilmoitus valvontaviranomaiselle tehdään mahdollisuuksien mukaan 72 tunnin kuluessa loukkauksen ilmitulosta. (ei tarvitse tehdä, mikäli loukkauksesta ei todennäköisesti aiheudu luonnollisten henkilöiden oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvaa riskiä.)
 - ilmoitetaan rekisteröidyille ilman aiheetonta viivytystä, jos loukkaus aiheuttaa korkean riskin luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille. Ilmoituksessa kuvataan selkeästi mm tietoturvaloukkauksen luonne ja tietoturvaloukkauksen todennäköiset seuraukset.
- Tie kunta dokumentoi kaikki henkilötietojen tietoturvaloukkaukset, loukkauksen vaikutukset ja toteutetut korjaavat toimet.
- Valvontaviranomainen on Tietosuojavaltuutetun toimisto

Mistä lisätietoa?

Tietosuojavaltuutettu
www.tietosuoja.fi